

Smrt a důchod:

Povinnosti příbuzných a vrácení vyplacených peněz

Smrtí seniora nebo invalidního důchodce vše nekončí, a vedle řady jiných povinností je nutné vyřešit administrativu spojenou s výplatou důchodů. V některých případech musí peníze vracet manželka, děti nebo dokonce rodiče.

Evidence důchodů nefunguje vždy dostatečně rychle a stává se, že důchod dorazí i poté, co důchodce zemřel. V takových případech je nutné ho vrátit, jinak jde o neoprávněné obohacení.

Klíčové je datum úmrtí a výplaty

Důchody se vyplácejí vždy v sudé dny, a to mezi 2. a 24. dnem v měsíci, a také v 15. dni, pokud je důchod zasílán do sociálního zařízení. A je klíčové hlídat datum úmrtí, aby vše správně vycházelo.

„Důchod vždy náleží od konkrétního dne splatnosti do dne předcházejícího dni splatnosti v následujícím měsíci. Pokud se důchodce dožil alespoň stanoveného dne splatnosti, důchod byl vyplacen oprávněně, a to v plné měsíční výši, vrácení poměrné částky se nepožaduje,“ uvádí Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ). Jinými slovy, pokud má senior 10. den v měsíci jako výplatní, musí se dožít alespoň 10. dne.

Potíž nastává v okamžiku, kdy se tohoto výplatního dne nedožije. V takovém případě je nutné důchod vždy vrátit, i kdyby se mělo jednat o jediný den. To znamená, že důchodce s 10. výplatním dnem, který zemře do 9. dne, nemá na důchod nárok. Rozhoduje přitom datum na úmrtním listu.

Co dělat, když důchod dorazí, přestože důchodce zemřel a nemá na něj nárok? Situace se řeší různě podle toho, jak je důchod vyplácen. Postup je stejný pro starobní i invalidní důchody:

1. Výplata přes Českou poštu

V případě hotovostní výplaty důchodu nastává problém hlavně v situaci, kdy důchod převezme někdo z rodiny, například manžel, vnuk či souseď na základě plné moci, což v současné době není ojedinělé. Ten, kdo důchod převzal, ho musí vrátit zpět ČSSZ. V tomto případě je dobré úřad kontaktovat a domluvit se, jak bude vrácení probíhat. Ideální je navštívit okresní pracoviště (OSSZ, PSSZ, MSSZ), napsat do elektronické podatelny (posta@cssz.cz) nebo zavolat na infolinku na číslo **800 050 248**.

Pokud důchodce zemře, důchod mu náleží, ale nestihne si ho sám převzít, mají na něj nárok příbuzní. A to v následujícím pořadí: 1) manžel či manželka, 2) děti či rodiče, pokud žili ve stejné domácnosti.

„Tato podmínka však nemusí být splněna u dětí, které mají po zemřelém nárok na sirotčí důchod. Pro úplnost je třeba uvést, že domácností se rozumí soužití dvou a více osob, které spolu trvale žijí a společně hradí náklady na domácnost a své potřeby,“ konstatuje k tomu ČSSZ. Pokud nikdo v pořadí není, jde tento důchod do dědictví.

Praktická rada: Je dobré vždy nahlásit úmrtí důchodce České poště. Podle ČSSZ je to nejrychlejší způsob, jak zabránit odeslání důchodu, na který není nárok.

2. Výplata na bankovní účet

Pokud důchodce zemřel a důchod dorazí na jeho vlastní účet, i když na něj nemá nárok, ČSSZ v takovém případě požádá automaticky banku o vrácení důchodu. A pokud je na účtu dostatek peněz, banka vše vrátí a tím starosti končí.

Je-li ovšem peněz nedostatek, například se mezitím strhnou pravidelné platby či inkasa, je nutné situaci řešit. Povinnosti vrátit tyto peníze má následující pořadí: 1) disponent účtu, 2) manžel či manželka, pokud jim vzniká nárok na vdovský důchod, 3) děti nebo rodiče, kteří žijí ve stejné domácnosti. Opět je nejlepší dohodnout se přímo s ČSSZ, buď osobně, písemně nebo telefonicky.

„Pokud neexistuje žádná z těchto osob, nenáležící částky důchodu se považují za dluh důchodce, který se vypořádá v rámci dědictví,“ vysvětluje ČSSZ.

V případě, že je důchod vyplácen na účet manžela či manželky (oba tedy dostávají důchod na jeden účet), jsou manžel či manželka povinni přeplatek důchodu vrátit.

Velmi specifická situace nastává v případě, že zemře majitel účtu, na který chodí důchod stále žijícího důchodce. Pak je nutné dodržet speciální postup. Nejprve se čeká na dopis ČSSZ nazvaný *Výzva ke sdělení způsobu výplaty důchodu pro úmrtí majitele účtu* a potom se do 30 dnů musí oznámit, kam bude důchod posílán. K tomu slouží speciální formulář, který je ke stažení na webu ČSSZ.

Praktická rada: Je důležité si uvědomit, že pokud vám na účet chodí důchod kohokoliv jiného, případně máte disponentní práva k účtu zemřelého, je veškerá odpovědnost týkající se přeplateků důchodů výhradně na vás.

Zdroj:

https://ceskeduchody.cz/navody/smrt-duchod-povinnosti-pribuznych-vcraceni-vyplaceny-penez-cssz?utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-internetu#dop_ab_variant=0&dop_source_zone_name=hpfeed.sznhp.box&dop_id=11342905